

ZPS-3.431.2.1.2023.MK

**PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 23-27 stycznia 2023 r.
w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kołobrzegu
Od dnia 1 kwietnia 2023 r. Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu**

Jednostka kontrolowana: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Kołobrzegu. Od dnia 1 kwietnia 2023 r.
Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu.
Adres jednostki: ul. Okopowa 15 78-100 Kołobrzeg
Podmiot prowadzący: Prezydent Miasta Kołobrzeg

Kontrolę przeprowadzili:

- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie
- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 13/2023 z dnia 13 stycznia 2023 r.

W dniu 16 stycznia 2023 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

(Akta kontroli str. 1; 14-15)

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901) realizowanych przez gminę w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne),
- ocena sposobu świadczenia pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,

- ocena realizacji zadania prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej

Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu jest od dnia 11 grudnia 2019 r. Pani Beata Augustyn, a od dnia 1 kwietnia 2023 r. - Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu.

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Prezydent Miasta Kołobrzeg.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przedstawionej dokumentacji ogólnej oraz akt indywidualnych świadczeniobiorców, a także informacji przygotowanych przez Dyrektora Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr XII/69/90 Rady Narodowej w Kołobrzegu z dnia 28 lutego 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Z dniem 1 kwietnia 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołobrzegu został przekształcony w Centrum Usług Społecznych (Uchwała Nr LVII/865/22 z dnia 28 grudnia 2022 r.).

Statut Ośrodka przyjęto Uchwałą Nr XXXV/507/2017 Rady Miasta Kołobrzeg w dniu 13 września 2017 r. w sprawie zmiany Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kołobrzegu. Natomiast Uchwałą Nr LVII/866/22 z dnia 28 grudnia 2022 r. przyjęto statut Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu.

Ostatnią zmianę do Regulaminu Organizacyjny jednostki wprowadzono Zarządzeniem Nr 89/2022 Prezydenta Miasta Kołobrzeg z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Ośrodek posiada własną instrukcję kancelaryjną wprowadzoną Zarządzeniem Nr 21/2009 Dyrektora z dnia 12 października 2009 r. Zarządzeniem Nr 36/2022 z dnia 8 czerwca 2022 r. Dyrektora ujednolicono jednolity rzeczowy wykaz akt w jednostce.

(Akta kontroli str. 21-27)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor, zastępca Dyrektora ds. pomocy społecznej, kierownik Działu Świadczeń Pomocy Społecznej Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu posiadali upoważnienia Prezydenta Miasta Kołobrzeg (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

(Akta kontroli str. 28)

Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych, wykaz szkoleń

W jednostce zatrudnionych jest 107 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 25 pracowników socjalnych.

Miasto Kołobrzeg liczy (wg. informacji z ewidencji ludności Urzędu Miasta Kołobrzeg - stan na dzień 20 stycznia 2023 r.) 40 528 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały oraz 1 280 mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy.

(Akta kontroli str. 176-178)

Jednostka w dniach kontroli spełniał warunek art. 110 ust. 11 oraz ust. 12 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na 2 tys. mieszkańców.

(Akta kontroli str. 33;37)

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Dyrektorzy oraz pracownicy socjalni Centrum posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in: „Kodeks rodzinny i opiekuńczy w pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej ze szczególnym uwzględnieniem procedury odbioru dziecka i współpracy instytucji w tym zakresie-aspekty prawne, dobre praktyki”, „Odpłatność za pobyt w DPS”, „Zarządzanie i organizacja usług społecznych”, „Opracowywanie i realizacja indywidualnych planów społecznych”, „Praca z cudzoziemcem, który uzyskał pozwolenie na pobyt czasowy/status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą w ramach realizacji indywidualnego programu integracji cudzoziemca oraz udzielanie mu świadczeń z pomocy społecznej”, „Bezpieczeństwo pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych”, „Praca socjalna z osobami uzależnionymi, osobami z zaburzeniami psychicznymi, z otępieniem i choroba Alzheimera”, „Kurs polskiego Języka Migowego na poziomie A2”.

(Akta kontroli str. 35-36)

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400zł. W CUS Kołobrzeg dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem.

(Akta kontroli str. 34-35)

Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu

Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu mieści się w przy ul. Okopowej 15 w Kołobrzegu na dwóch kondygnacjach (parter i piętro). Budynek posiada łącznik z budynkiem przy ul. Okopowej 15A (Centrum Spraw Społecznych Urzędu Miasta Kołobrzeg), w którym Centrum na podstawie umowy użyczenia korzysta z biur dla pracowników socjalnych (I piętro), pomieszczeń Kołobrzieskiego Dziennego Domu Pomocy dla Seniorów (parter, odrębne wejście) oraz biur Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy

(pracownicy socjalni i pracownik ds. obsługi administracyjno – technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kołobrzegu – parter).

Do siedziby jednostki prowadzą dwa wejścia:

- od ul. Okopowej 15,
- od ul. Okopowej 15A – możliwość korzystania z windy.

Łączna powierzchnia użytkowana przez CUS w Kołobrzegu wynosi 1 406,05 m² (63 pomieszczenia).

Zgodnie z informacją Dyrektora każdy pracownik socjalny ma zapewnione odrębne pomieszczenie biurowe, co sprzyja należytemu wykonywaniu obowiązków służbowych, zachowaniu intymności rozmów i poszanowaniu godności interesantów, zachowaniu tajemnicy zawodowej i dyskretności rozmów.

(Akta kontroli str. 22)

CUS w Kołobrzegu wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Jednostka pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej.

Świadczenia pieniężne płacone są na konto bankowe klientów. W nielicznych przypadkach świadczenia wypłacane są w kasie Centrum lub przekazem pocztowym na adres pobytu świadczeniobiorcy.

Terminy wypłat świadczeń wskazane są treści decyzji przyznających pomoc.

Jednostka nie dysponuje samochodem służbowym. Pracownicy socjalni do środowisk podopiecznych docierają komunikacją miejską lub samochodami prywatnymi, na które Dyrektor z pracownikami zawarł umowy na użyczenie samochodu prywatnego w celach służbowych, na podstawie których otrzymują zwrot kosztów dojazdu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie szkolenia i egzaminowania kierowców wykonujących przewóz drogowy (Dz. U z 2022, poz. 739 ze zm.).

Ogólne założenia polityki społecznej gminy

Rada Miasta Kołobrzeg podjęła następujące uchwały:

- Nr XXX/438/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Kołobrzeg na lata 2021-2026,
- Nr XLVII/674/2022 z dnia 23 lutego 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym prowadzonym przez Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu,
- Nr V/59/19 z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego oraz określenia zasad zwrotu wydatków dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- Nr XXXVIII/546/21 z dnia 28 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Kołobrzegu,
- Nr XIX/284/20 z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze,

usługi teleopieki i usługi asystenckie w ramach projektu „Poszerzenie oferty usług opiekuńczych i asystenckich w Gminie Miasto Kołobrzeg w latach 2020-2023” oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania,

- Nr XXVII/388/20 z dnia 9 września 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania,
- Nr LII/653/14 z dnia 29 października 2014 r. w sprawie określenia sposobu sprawiania pogrzebu w ramach realizacji zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej,
- Nr XXXIII/546/21 z dnia 28 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Kołobrzegu.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

CUS w Kołobrzegu corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2021 r. przekazano do Rady Miasta Kołobrzeg w dniu 29 kwietnia 2022 r.

(Akta kontroli str. 112)

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Obowiązek sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego określa art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie roczne *MRiPS-03-R* oraz *sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”* Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie.

Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

(Akta kontroli str. 186-207)

Dyrektor CUS w Kołobrzegu, wypełniając obowiązek art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, sporządza corocznie i przedstawia Radzie Miasta Kołobrzeg sprawozdanie ze swej działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. Sprawozdanie z działalności jednostki z realizacji zadań za rok 2021 przekazano Radzie Miasta Kołobrzeg w dniu 17 maja 2022 r.

W dniu 21 czerwca 2022 r. Zastępca Dyrektora CUS przekazał do Urzędu Miasta Kołobrzeg sprawozdanie z monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2026 za rok 2021.

(Akta kontroli str. 111)

Przyznawanie świadczeń oraz sposób organizowania pomocy społeczne

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przedstawionymi podczas kontroli w *Sprawozdaniu MRiPS-03-R* danymi, pomocy w tej formie w 2022 r. udzielono 183 osobom, w tym 172 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 1 061 002 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 415-26/3743-853/2021-18
Decyzja Nr 415-26/3993-3737/2021-103
Decyzja Nr 415-26/4167-2432/2021-22
Decyzja Nr 415-26/4177-2391/2021-14
Decyzja Nr 415-26/3509-741/2021-58
Decyzja Nr 415-26/4492-948/2022-1
Decyzja Nr 415-26/4306-3522/2022-76
Decyzja Nr 415-26/1721-451/2022-55

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystało 550 osób z terenu funkcjonowania CUS w Kołobrzegu. Łączny koszt programu to 580 695 zł (348 417 zł w ramach dotacji celowej, 232 278 zł w ramach środków własnych gminy).

W ramach programu świadczeniem w postaci posiłków dla dzieci objęto 65 osób.

Organizacją posiłków dla dzieci na terenie Miasta Kołobrzeg zajmują się następujące stołówki szkolne:

1. Szkoły podstawowa (Nr 1,3,4,5,6,7,8,i 9),
2. I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika,
3. Zespół Szkół Ekonomiczno-Hotelarskich,
4. Zespół Szkół Morskich,
5. Zespół Szkół Nr 1 im. H. Sienkiewicza,
6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy „Okruszek”.

Gmina nie prowadzi dożywiania dzieci w czasie ferii zimowych i letnich oraz przerw świątecznych. Rodziny, w których dzieci objęte są pomocą w postaci posiłku w szkole w okresie, kiedy nie prowadzone jest dożywianie w szkołach objęte są pomocą w postaci świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr 415-08/3126-1887/2021-3

Decyzja Nr 415-08/1110-1313/2022-3,4

Decyzja Nr 415-08/4169-1047/2022-86,87

Decyzja Nr 415-08/4054-1809/2022-11

Decyzja Nr 415-08/4220-971/2022-208,209

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr 415-08/4057-3587/2022-17,18

Decyzja Nr 415-08/4439-1654/2022-4

Decyzja Nr 415-08/4522-2170/2022-21

Decyzja Nr 415-08/4043-2140/2022-65

Decyzja Nr 415-08/3679-3663/2022-88

Decyzja Nr 415-08/4291-1892/2022-4,5

Decyzja Nr 415-08/142-2560/2023-38

Decyzja Nr 415-08/3948-1887/2022-8

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rada Miasta Kołobrzeg przyjęła uchwałę Nr V/59/19 z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego oraz określenia zasad zwrotu wydatków dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Nie podjęła natomiast uchwały dotyczącej udzielania pomocy w formie posiłku dla ucznia odpowiednio na wniosek dyrektora szkoły (program osłonowy). Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2021 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie nie udzielano tej formy pomocy.

(Akta kontroli str.108;203-207)

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były głównie z powodu bezrobocia (dla 89 osób z 248 ogółem przyznanych), długotrwałej choroby (dla 61 osób) oraz niepełnosprawności (dla 37 osób). Łącznie wydatkowano kwotę 631 775 zł - 399 909 zł (w ramach dotacji celowej) oraz 231 866 (w ramach środków własnych).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 415-03/1624-2555/2022-7
Decyzja Nr 415-03/1605-2049/2022-21
Decyzja Nr 415-03/1678-3321/2022-13
Decyzja Nr 415-03/220-1662/2023-14
Decyzja Nr 415-03/1389-2625/2022-65
Decyzja Nr 415-03/1743-1012/2022-16
Decyzja Nr 415-03/1616-1088/2022-28
Decyzja Nr 415-03/2133-760/2022-1

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła więcej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również

w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto 29 osób. Ogólnie na tą formę pomocy wydatkowano kwotę 145 587 zł. Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opału oraz inne cele bytowe. Jednostka nie udzielała pomocy w formie specjalnego zasiłku celowego.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 415-25,20,10/1481-1251/2022-74,75,76,77

Decyzja Nr 415-25,09/633-1611/2022-8,9

Decyzja Nr 415-25/1740-1768/2022-15

Decyzja Nr 415-20/1715-3356/2022-221,222,223

Decyzja Nr 415-25/1608-843/2022-57

Decyzja Nr 415-20/4231-158/2021-59

Decyzja Nr 415-25/49-3278/2022-46

Decyzja Nr 415-25,20,10/4257-560/2021-213

We wszystkich skontrolowanych sprawach pomoc w postaci zasiłków celowych przyznawano na okres dłuższy niż jeden miesiąc (np. na 2,3, 4 i więcej miesięcy).

Wnioski o przyznanie zasiłków celowych oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji. Zastrzeżenia natomiast wniesiono do okresu na jaki przyznawano pomoc w postaci zasiłku celowego.

5. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto 143 osoby i poniesiono koszty pobytu w wysokości 4 990 153 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 415-18/27-4142/2019-14

Decyzja Nr 415-18/89-4142/2019-15
Decyzja Nr 415-18/19-2252/2019-1
Decyzja Nr 415-18/1-2252/2019-2
Decyzja Nr 415-18/1-2386/2016-5
Decyzja Nr 415-18/26-2386/2016-6
Decyzja Nr 415-18/2121-2386/2022-19
Decyzja Nr 415-18/4-383/2014-13
Decyzja Nr 415-18/23-383/2014-17
Decyzja Nr 415-26/3583-383/2021-46
Decyzja Nr 415-18/86-490/2013-38
Decyzja Nr 415-18/86-490/2019-65

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczana jest odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej. Każdorazowo przed wydaniem nowej decyzji o odpłatności pracownik socjalny sporządza szczegółową notatkę służbową, zawierającą niezbędne informacje o sytuacji mieszkańca oraz o zmianach jego dochodu, które mają wpływ na decyzję o podniesieniu odpłatności bądź pozostawieniu jej na niezmiennym poziomie (zgodnie z przepisami art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej).

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Gmina Miasto Kołobrzeg nie prowadzi ośrodków wsparcia i nie wydaje decyzji kierujących do Powiatowych Ośrodków Wsparcia. Za pośrednictwem Centrum przeprowadzana jest procedura ubiegania się osób o przyjęcie mieszkańca do ośrodka wsparcia - ŚDS. Pracownicy socjalni przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe, które wraz z kompletem dokumentów przekazywane są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu celem wydania decyzji administracyjnej (kierującej do ośrodka wsparcia).

(Akta kontroli str. 185)

7. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2022 r. z usług opiekuńczych skorzystało 150 osób, w tym 17 osób w ramach specjalistycznych usług opiekuńczych. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 961 551 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 405-15/2131-3357/2022-19

Decyzja Nr 405-15/4416-875/2022-50

Decyzja Nr 405-15/3710-1748/2022-3

Decyzja Nr 405-15/3682-1888/2022-1

Decyzja Nr 405-15/4514-518/2022-13

Decyzja Nr 405-57/117-405/2022-1

Zakres usług określony jest szczegółowo w treści decyzji przyznającej pomoc w formie usług opiekuńczych, ze wskazaniem np. *przygotowania i podania posiłku, pomoc w czynnościach pielęgnacyjnych, czynnościach porządkowych, palenie w piecu, robienie zakupów*, itp. W treści decyzji wskazuje się dokładnie ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych.

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Gminie Miasto Kołobrzeg reguluje uchwała Nr XXVII/388/20 z dnia 9 września 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania. W treści Uchwały podano koszt realizacji 1 godziny usług oraz szczegółowe zasady odpłatności.

W CUS w Kołobrzegu realizowany jest od 2020 r. projekt „Poszerzenie oferty usług opiekuńczych i asystenckich w Gminie Miasto Kołobrzeg w latach 2020-2023”.

Główne zadania projektowe nakierowane są na świadczenie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i teleopieki dla osób niesamodzielnych oraz świadczenie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz objęcie wsparciem opiekunów faktycznych, w tym umożliwienie dostępu do pomocy psychologicznej, szkoleń i doradztwa prawnego oraz opieki wytchnieniowej. W okresie objętym kontrolą (2022 r.) z działań w projekcie skorzystało odpowiednio:

- z usług opiekuńczych 9 osób,
- z SUO podologicznego 13 osób,
- z SUO psychologicznego 7 osób,
- z teleopieki 27 osób,
- z usług asystenckich 1 osoba,
- ze wsparcia psychologicznego 6 osób,
- z poradnictwa prawnego 5 osób,
- z warsztatów w zakresie fachowej opieki nad osobą zależną 7 osób,
- opieki wytchnieniowej 26 osób.

W jednostce zatrudnionych jest 19 osób na umowę o pracę świadczących usługi opiekuńcze, 8 osób na podstawie umowy zlecenie oraz 1 osoba na umowę o pracę świadcząca usługi specjalistyczne. Ponadto Gmina Miasto Kołobrzeg zawarła umowę z Zachodniopomorskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie

na realizację zadania publicznego „Świadczenie pomocy rzeczowej mieszkańcom Gminy Kołobrzeg w okresie 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 117)

8. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2022 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystało 10 osób. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 65 792 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 405-57/3368-1912/2022-58

Decyzja Nr 405-57/44-313/2022-1

Decyzja Nr 405-57/4325-118/2022-8

Decyzja Nr 405-57/308-1976/2023-11

Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu realizuje specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi - dla dzieci i młodzieży chorej na autyzm. W ramach tych usług realizowane są zajęcia terapeutyczno-edukacyjne, rehabilitacja, zajęcia z logopedą.

Osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami spełniają przesłanki § 3 ust. 2 Rozporządzenia Ministra polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.).

Rodzaj usług oraz ich zakres określony jest w treści decyzji przyznającej pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W treści decyzji wskazuje się dokładnie ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych. W dokumentacji widnieją m.in. zaświadczenia lekarskie o potrzebie przyznania usług, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o korzystaniu ze wsparcia z innych systemów.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 29-32;125-132)

9. Schronienie

Gmina Kołobrzeg w ramach zabezpieczenia potrzeb mieszkańcom w zakresie zapewnienia schronienia dla osób bezdomnych zawarła umowę z *Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Koszalińskie* na realizację zadania publicznego polegającego na *zabezpieczeniu schronienia osobom bezdomnym na terenie Miasta Kołobrzeg*, Umowę ze *Stowarzyszeniem „Ryta” w Gdańsku* na udzielenie *schronienia osobie bezdomnej w schronisku z usługami opiekuńczymi „Ryta”*.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w uchwale Nr XXXVIII/546/21 z dnia 28 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w Schronisku dla Osób Bezdomnych w Kołobrzegu.

Tą formą pomocy objęto 30 osób, wydatkując na ten cel kwotę 145 484 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 415-07/1006-3188/2022-19

Decyzja Nr 415-07/167-3722/2023

Decyzja Nr 415-07/3018-3215/2022-20

Decyzja Nr 415-07/3900-3689/2022-115

Osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia, spełniają warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b ustawy o pomocy społecznej zgłoszenia do rejestru dokonuje Gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

W toku kontroli ustalono, że Gmina Miasto Kołobrzeg w terminie zgłosiła do „Rejestru miejsc, w których gminy województwa zachodniopomorskiego udzielają tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach” miejsca, w którym udziela schronienia osobom bezdomnym.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 133-157)

10. Prowadzenie na terenie gminy mieszkań chronionych

Zarządzeniem Nr 29/2006 z dnia 8 marca 2006 r. Prezydenta Miasta Kołobrzeg zostało utworzone i wprowadzone w struktury jednostki, Działu Opieki nad Osobami Bezdomnymi-Schronisko, funkcjonowanie mieszkania chronionego.

Uchwałą Nr XLVII/674/22 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 23 lutego 2022 r. zmieniającą uchwałą Nr XXVII/386/20 Rady Miasta Kołobrzeg z dnia 9 września 2020 r. ustalono szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym prowadzonym przez CUS w Kołobrzegu.

Zarządzeniem Nr 52/2022 z dnia 1 sierpnia 2022 r. Dyrektor Centrum Usług Społecznych wprowadził Regulamin funkcjonowania Mieszkania chronionego, który

określa organizację mieszkania, zasady pobytu w mieszkaniu, prawa i obowiązki mieszkańców, prawa i obowiązki Centrum.

Corocznie Dyrektor zarządzeniem ustala miesięczny koszt pobytu w mieszkaniu chronionym.

W okresie objętym kontrolą w mieszkaniu zamieszkiwały dwie osoby, skierowane na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 405-57/308-1976/2023-110

Decyzja Nr 415-62/305-3150/2023-34

W treści decyzji określono m.in. okres na jaki przyznano pobyt w mieszkaniu chronionym, kwotę ustalonej przez Dyrektora miesięcznej odpłatności za pobyt oraz procentową stawkę odpłatności ponoszanej przez mieszkańca.

Ponadto dokumentacja zgromadzona przez jednostkę zawiera podstawowe informacje dotyczące osoby korzystającej z pomocy, wysokość osiągniętych miesięcznych dochodów, główne ustalenia okresu na jaki zostało przydzielone miejsce w mieszkaniu chronionym, rodzaj i zakres wsparcia, sposób oraz wysokość ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniu, sposób usprawiedliwiania nieobecności w mieszkaniu oraz dokonywany przez pracownika socjalnego monitoring pobytu mieszkańca w mieszkaniu.

(Akta kontroli str. 158-168)

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W okresie objętym kontrolą CUS w Kołobrzegu wypłacił wynagrodzenie dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej jednej osobie w wysokości 3 600 zł.

W aktach spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wnioski, postanowienia sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

Doręczanie decyzji administracyjnych i wypłata świadczeń

W celu sprawdzenia terminowości wypłaty świadczeń po doręczeniu decyzji administracyjnej porównano kontrolowane decyzje z listami wypłat.

Decyzja Nr 415-26/3743-853/2021-18

Decyzja Nr 415-26/3993-3737/2021-103

Decyzja Nr 415-08/3126-1887/2021-3

Decyzja Nr 415-08/1110-1313/2022-3,4

Decyzja Nr 415-08/4169-1047/2022-86,87

Decyzja Nr 415-08/4057-3587/2022-17,18

Decyzja Nr 415-08/4439-1654/2022-4

Decyzja Nr 415-03/1624-2555/2022-7

Decyzja Nr 415-03/1605-2049/2022-21

Decyzja Nr 415-03/1678-3321/2022-13

Decyzja Nr 415-25,20,10/1481-1251/2022-74,75,76,77

Decyzja Nr 415-25,09/633-1611/2022-8,9

Decyzja Nr 415-25/1740-1768/2022-15

Decyzja Nr 405-15/2131-3357/2022-19

Decyzja Nr 405-15/4416-875/2022-50

Decyzja Nr 405-15/3710-1748/2022-3

W treści decyzji wskazuje się terminy wypłaty świadczeń. Potwierdzenia odbioru decyzji administracyjnych zawierają datę oraz podpis osoby odbierającej decyzje. Wypłaty świadczeń następują po doręczeniu decyzji.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej w tym zakresie dokumentacji.

Realizacja kontraktów socjalnych

Na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W okresie objętym kontrolą w CUS w Kołobrzegu zawarto w 2022 r. - 97 kontraktów socjalnych, natomiast w styczniu 2023 r. - 12 kontraktów.

Podczas kontroli przeanalizowano 6 kontraktów socjalnych. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalono daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt.

Nie wniesiono zastrzeżeń to sporządzania oraz realizacji kontraktów socjalnych.

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

W 2022 roku pracą socjalną objętych zostało 726 rodzin (1185 osób w rodzinie), w tym wyłącznie pracą socjalną 151 rodzin (366 osób w rodzinie).

Praca socjalna w środowisku świadczona była przez pracowników socjalnych m. in. w zakresie wspierania osób lub rodzin w uzyskaniu pomocy ze strony różnych instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu dokumentów do różnych instytucji publicznych, informowanie o możliwych uprawnieniach, pomoc w ustalaniu stopnia niepełnosprawności, itp.).

W ramach działań w zakresie organizacji pracy socjalnej na rzecz społeczności lokalnej Centrum Usług Społecznych realizował następujące działania:

1. Projekty socjalne:

- **„Śniegowiec”** skierowany do osób bezdomnych na terenie miasta w okresie jesienno – zimowym. Pracownicy socjalni wspólnie z funkcjonariuszami Straży Miejskiej w Kołobrzegu dwa razy w tygodniu odwiedzają osoby bezdomne przebywające w miejscach tzw. niemieszkalnych (działki ogrodowe, piwnice, pustostany, klatki schodowe itd.). Systematycznie monitorują sytuację bytową i stan zdrowia osób bezdomnych, dostarczają ciepłą odzież, koce, kołdry, wodę pitną itd., motywują do pobytu w Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych oraz interweniują w sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia osoby bezdomnej. Informują także osoby bezdomne o możliwości korzystania z pomocy psychologicznej oraz grup wsparcia

prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie w siedzibie Schroniska dla Osób Bezdomnych.

- **„Nie jesteś sam”** – projekt polega na dostarczaniu kolacji wigilijnej osobom starszym, samotnym, przewlekle chorym i niepełnosprawnym. W dniu 23 grudnia 2022 r. w ramach projektu Centrum dostarczyło kolację wigilijną 40 kołobrzeżanom, osobom, samotnym, starszym, niepełnosprawnym, które z powodu stanu zdrowia nie są w pełni samodzielne funkcjonować. Kolacja wigilijna to zestaw tradycyjnych, świątecznych potraw. Do potraw załączony był opłatek oraz świąteczny stroik wykonany przez dzieci uczestniczące na zajęcia organizowane w placówce wsparcia dziennego.
- **„Rodzinna magia Świąt”** (w ramach projektu unijnego „Czy wszystko zaczyna się w rodzinie – rozwój usług na rzecz kołobrzezkich rodzin w latach 2021-2023”). Celem działań projektowych było aktywne, wspólne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i rodziców poprzez zaangażowanie rodzin w wykonanie ozdób świątecznych związanych ze świętami wielkanocnymi (edycja wiosenna projektu) i świętami Bożego narodzenia (edycja zimowa projektu). W projekcie uczestniczyły 32 osoby, w tym 20 dzieci.
- **„Sensoryka dla mamy i smyka”** (w ramach projektu unijnego „Czy wszystko zaczyna się w rodzinie – rozwój usług na rzecz kołobrzezkich rodzin w latach 2021-2023”). Celem projektu było wsparcie rozwoju dziecka poprzez działania z zakresu stymulacji sensorycznej. Rodzice poprzez zabawy sensoryczne z dziećmi poznali proste sposoby wpływania na aktywność dziecka, tj. napięcie mięśniowe, równowagę i integrację sensoryczną. W projekcie uczestniczyło 6 rodzin - 6 rodziców i 7 dzieci.

2. Projekty unijne:

- **Projekt „Czy wszystko zaczyna się w rodzinie – rozwój usług na rzecz kołobrzezkich rodzin w latach 2021-2023”** dofinansowany z Funduszy Europejskich. Celem projektu jest podniesienie jakości i dostępności usług w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, skierowanych w szczególności do rodzin wielodzietnych, rodziców samotnie wychowujących dzieci, ubogich rodzin z dziećmi.

W ramach projektu prowadzono m.in.:

1. działania profilaktyczne służące kształtowaniu pozytywnych wzorców i więzi rodzinnych (prowadzenie terapii rodzinnej dla członków rodzin, profilaktyka współczesnych uzależnień – warsztaty dla młodzieży i dorosłych, profilaktyka przemocy – „Porozumienie bez przemocy”: nauka komunikacji oparta na szacunku, potrzebach i uczuciach) oraz animacja zabaw i wspólnego, rodzinnego spędzania czasu wolnego jako przeciwwaga dla uzależnień i przemocy (wyjazdy edukacyjne rodzinne, turnieje sportowe rodzinne, wyjazdy rodzinne o charakterze kulturalnym, historycznym),
2. działania w zakresie wspierania rodzin w pełnieniu ról wychowawczych (warsztaty AFLATOUN: edukacja społeczno – ekonomiczna dla dzieci, młodzieży i dorosłych, Akademia Kołobrzezkich Rodziców, prowadzenie mediacji w rodzinach z konfliktem, integracja rodzin),
3. rozwój oferty poradnictwa specjalistycznego na rzecz kołobrzezkich rodzin (psycholog, pedagog, seksuolog).

- **Projekt „Poszerzenie oferty usług opiekuńczych i asystenckich w Gminie Miasto Kołobrzeg w latach 2020 - 2023”** dofinansowany z Funduszy Europejskich nakierowany na świadczenie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i teleopieki dla osób niesamodzielnych oraz świadczenie usług asystenckich dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, objęcie wsparciem opiekunów faktycznych, w tym umożliwienie dostępu do pomocy psychologicznej, szkoleń i doradztwa prawnego oraz opieki wytchnieniowej.

CUS w Kołobrzegu zatrudnia animatora społeczności lokalnej, którego zadaniem jest rozwój animacji środowiskowej na terenie Miasta Kołobrzeg na rzecz osób i rodzin, w których kumulują się problemy społeczne, w tym problem uzależnień, przemocy i inne dysfunkcje.

W ramach swoich obowiązków animator:

1. prowadził **Punkt animacji środowiskowej**, w którym w ramach stałych dyżurów spotykał się z mieszkańcami, z pracownikami socjalnymi, a także ze specjalistami, psychologiem, dzielnicowymi, itp.,
2. realizował działania na rzecz nawiązywania relacji sąsiedzkich i pogłębiania integracji pomiędzy mieszkańcami z elementami edukacji i profilaktyki,
3. realizował kampanię społeczną **„Bezdomność. Nie bądź obojętny”**.

Ideą kampanii **„Bezdomność. Nie bądź obojętny”** było zwrócenie uwagi społeczeństwa na problem bezdomności i informowanie społeczności lokalnej o możliwościach udzielania pomocy osobom bezdomnym w Kołobrzegu.

Na terenie Miasta Kołobrzeg funkcjonuje Magazyn „SEZAM”. Do końca 2022 r. funkcjonował w strukturze organizacyjnej Centrum Usług Społecznych.

W wyniku otwartego konkursu ofert Gmina Miasto Kołobrzeg przekazała od dnia 1 stycznia 2023 r. zadanie pn. *„Świadczenie pomocy rzeczowej mieszkańcom Gminy Miasto Kołobrzeg”* Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie.

W magazynie gromadzona jest odzież używana, drobne sprzęty gospodarstwa domowego, pościeli itp., a następnie wydawana potrzebującym mieszkańcom miasta.

Osobom opuszczającym zakłady karne jednostka świadczyła pomoc społeczną w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb w postaci pomocy w naturze (odzież używana z magazynu „SEZAM”, skierowanie do pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ), pomocy finansowej oraz pracy socjalnej.

Gmina Miasto Kołobrzeg uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020. W okresie objętym kontrolą 471 rodzin skorzystało z ww. pomocy.

Gmina Miasto Kołobrzeg zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego poprzez pomoc psychologa, który świadczy swoje usługi w siedzibie Centrum i przyjmuje interesantów w dni robocze, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7:30 do godziny 15:30. W okresie objętym kontrolą psycholog udzielił 158 porad osobom tego potrzebującym.

Ponadto Centrum realizując szereg projektów socjalnych i unijnych, wspomaga swoich klientów i mieszkańców umożliwiając im skorzystanie z pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej.

Ze względu na stan epidemii ogłoszony na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii – Dz.U. z 2020 r. poz. 491 ze zm.), zmianie uległa praca z klientem w Centrum. Zostały ograniczone bezpośrednie kontakty.

Klientom umożliwiono składanie wniosków w skrzynce podawczej umieszczonej na parterze budynku. W celu kontaktowania się z właściwym pracownikiem, a także możliwością obsługi klientów w odrębnych pomieszczeniach biurowych na parterze budynku udostępniono dla klientów aparat telefoniczny, wewnętrzny znajdujący się przy wejściu do siedziby Centrum. Ponadto w celu ułatwienia bezpośredniego kontaktu klienta z właściwym pracownikiem organizowano dyżury poszczególnych pracowników.

Realizowano rządowy program *Korpus Wsparcia Seniorów 2023* – moduł II dotyczący organizacji usług opieki na odległość dla seniorów w postaci teleopieki. W sytuacjach szczególnych, kiedy osoby starsze, chorujące lub samotne potrzebowały pomocy, pracownicy socjalni osobom takim dostarczali leki, żywność, inne niezbędne do życia artykuły codziennego użytku, zamawiali posiłki z dowozem do miejsca zamieszkania, pośredniczyli w składaniu wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, umawiali w punktach szczepień terminy szczepień przeciwko Covid-19.

(Akta kontroli str. 45-52;179;184)

W aktach kontroli znajdują się informacje Dyrektora CUS w Kołobrzegu na temat organizacji pracy socjalnej, organizacji posiłków dla dzieci i dorosłych oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

(Akta kontroli str. 42-46)

Podsumowanie kontroli

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z zastępcą Dyrektora ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu.

We wszystkich skontrolowanych sprawach z zakresu realizacji świadczeń w postaci zasiłków celowych, pomoc przyznawano na okres kilku miesięcy. Świadczenie w postaci zasiłku celowego z zasady powinno być świadczeniem o charakterze jednorazowym na konkretny cel, a nie świadczeniem okresowym. Zatem regularne przyznawanie zasiłków jedną decyzją, np. na okres 2,3,4 miesięcy po 200 zł miesięcznie, nosi znamiona świadczenia okresowego, przekracza zatem założenia art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 5-9 czerwca 2017 r. w CUS Kołobrzeg (Znak sprawy: K-S-1.431.1.9.2017.ML) działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami. Wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. Ujednolicenie i prawidłowe naliczanie odpłatności za świadczenia niepieniężne - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – *zalecenie zostało zrealizowane,*

2. Ustalanie sytuacji dochodowej osób i rodzin zgodnie z treścią przepisów art. 8 ustawy o pomocy społecznej – *zalecenie zostało zrealizowane.*

Nie wniesiono zastrzeżeń do sposobu realizacji zaleceń pokontrolnych.

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W związku z powyższym działalność Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Centrum Usług Społecznych w Kołobrzegu pod pozycją nr 1/2023.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 23 czerwca 2023 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Właściwe podpisy na oryginale